

Sèrie 3

OPCIÓ A

Exercici 1 [4 punts]

Obra: *El dinar campestre*, d'Édouard Manet.

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural. [1 punt]

1863 [S'admet: Tercer quart segle XIX]. Segon Imperi francès amb Napoleó III, proper a l'adveniment de la Tercera República l'any 1870. *Le Déjeuner*, va ser desestimat pel jurat del Salon de 1863, però va ser exposat junt amb altres obres rebutjades al *Salon des Refusés*, convocat per ordre del propi Emperador Napoleó III. Però la crítica i el públic varen rebre molt malament en general aquesta obra. Importància de la crítica d'art. En literatura: novel·la realista.

Manet es relacionà molt amb els pintors impressionistes, a qui sempre donà suport i en va estimular el treball, sense arribar mai, però, a integrar-se en el grup, per bé que n'acceptà alguns dels seus plantejaments estilístics.

2. A quin estil pertany. Enumereu tres característiques formals i compositives, d'aquesta obra. [1 punt]

Estil: Realisme.

Característiques formals. En un paratge natural, un bosquet a la vora de l'aigua, destaca un grup al primer terme, en el que dos homes vestits elegantment a la moda, conversen tranquil·lament estesos a terra al costat d'una dona, nua, que contempla l'espectador sense participar en la conversa i que també deixa indiferents als personatges masculins. Al fons, una altra dona, vestida, es banya. A terra, a la manera d'un bodegó, hi apareixen els elements de l'àpat, tractats amb colors variats i lluminosos, que junt amb el nu, molt il·luminat, contrasten fortament amb el predomini de les tonalitats fosques a la resta del llenç. Les figures estan escassament modelades, resultant gairebé planes. El quadre presenta algunes deficiències formals que en l'època varen ser molt criticades: la llum té una incidència poc natural, mentre que la profunditat està defectuosament resolta fent que la dona que es banya aparenti surar a l'aire. L'acabat és detallat en algunes zones, però en d'altres la pinzellada és completament solta i molt marcada. finalment, la postura del nu resulta poc coherent.

Característiques compositives: Les figures s'insereixen en un triangle de manera que es pot parlar de composició tancada i unitària.

3. Comenteu el significat i la funció de l'obra. [1 punt]

Significat: L'escena es basa en una excursió campestre, costum propi de les classes mitjanes parisenques, a Argenteuil (oest de París), als boscos a la vora del Sena. Els personatges que apareixen són individus reals del cercle d'amistats de l'autor (el seu germà Gustave, l'escultor holandès Ferdinand Leenhoff, la seva esposa Susanne Manet –de soltera Leenhoff–, la model Victorine Meurent) que varen posar per ell per a la realització del quadre.

L'obra va ser mal rebuda per la majoria d'entesos. Hom es basava tan en objeccions morals com artístiques. Moralment, es considerava de mal gust no exactament el nu femení atès que la pintura de l'època representava sovint nus amb forta càrrega eròtica, però es reservaven per a uns temes que els feien admissibles: Mitologia, al·legoria. Un nu contextualitzat en la realitat quotidiana (una innocent excursió burgesa) es va veure com una mena d'apologia del llibertinatge. Artísticament, a les deficiències abans esmentades, intolerables en una època en que la perfecció tècnica es valorava molt, s'hi afegia el format del quadre, reservat pels temes "grans" i inapropiat per a temes "menors".

Funció: Precisament, el quadre ha estat interpretat com una mena de manifest en imatges d'allò que la pintura moderna havia de ser per Manet: No ocultar la contemporaneïtat (personatges i vestits i costums *actuals*), llibertat de l'artista en el seu treball, per damunt de convencionalitats representatives de tota mena, etc. Però Manet sabia que la seva obra provocaria escàndol, en aquest sentit l'autor pren una postura deliberadament provocadora, cosa després d'ell molt comú.

4. Enumereu tres autors o obres del segle XIX. [1 resposta: 0,20 punts; 2 respostes: 0,60 punts; 3 respostes: 1 punt]

Francisco de Goya , Antonio Canova, Manet, Courbet, Marià Fortuny, Casa Tassel de V. Horta; *El pensador* de Rodin; *La Vicaria*, de Fortuny; *Eros i Psique*, de Canova; la Tour Eiffel....

Exercici 2 [4 punts]

Obra: *Mare de Déu*.

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural. [1 punt]

Segle XII. Creació del Císter per Sant Bernat de Claravall. Pas de les societats rurals a les ciutadanes. Moment de l'anomenat Romànic Tardà.

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu tres característiques, ja siguin formals, estructurals o tècniques, d'aquesta obra. [1 punt]

Estil: Romànic.

Característiques: Talla policromada. Frontalitat; hieratisme; simetria, rostres esquemàtics. Concepció unitària mare –fill.

3. Expliqueu el tema representat en aquesta obra. Digueu-ne el significat i la funció. [1 punt]

Tema: Verge amb el Nen Jesús en actitud de beneir.

Significat: Verge secundària com a tron del Nen Jesús.

Funció: Devocional i litúrgica dins l'església. Encàrrec de monjos bisbes, capellans i senyors feudals

4. Enumereu tres obres d'època medieval. [1 resposta: 0,20 punts; 2 respostes: 0,60 punts; 3 respostes: 1 punt]

Majestat Batlló, Sant Vicenç de Cardona, frontal de l'altar d'Avià, Mare de Déu dels Consellers.....

Exercici 3 [2 punts]

1. Relacioneu cada autor amb l'obra corresponent. [0,5 punts; 0,1 per cada encert]

Andrea Palladio / *Vil·la Capra* [*La Rotonda*]

Donato Bramante / San Pietro in Montorio

Victor Horta / *Casa Tassel*

Claude Monet / *Impressió. Sol ixent*

Miró / *Discòbol*

2. Responeu vertader o fals a les afirmacions següents: [1 encert: 0,10 punts; 2 encerts: 0,20 punts; 3 encerts: 0,30 punts; 4 encerts: 0,5 punts]

- a) Peter Paulus Rubens és un pintor romàntic. **Fals**
- b) *El gronxador* és una obra de Jean-Honoré Fragonard. **Vertader**
- c) Andy Warhol va pintar *Interior holandès*. **Fals**
- d) L'Erectèon és un edifici de l'Acropolis. **Vertader**

3. Enumereu les parts d'un teatre romà. [0,5 punts: una part 0,10 punt; dues 0,20 punts; tres parts 0,30 punts; i les quatre 0,50]

Cavea, orquestra, proescenio, escena.

4. Definiu TRES dels cinc termes següents: [1 definició: 0,10 punts; 2 definicions: 0,25 punts; 3 definicions: 0,50 punts]

Cubisme. Moviment artístic, eminentment pictòric, pertanyent a les primeres avantguardes, entre 1907 i 1914. Va ser iniciat per Picasso i Braque.

impostes. Part superior d'un mur que sustenta el pes de l'arc.

retaule. Obra pictòrica o escultòrica realitzada sobre una superfície de fusta o de material petri que conté un programa, amb escenes de caràcter eminentment religiós. del llatí *retabulum* [darrere l'altar]

aqüeducte. Obra d'enginyeria per portar l'aigua a les ciutats.

cariàtide. Figura femenina que a manera de columna sosté l'arquitrav. El seu nom prové del seu lloc d'origen: Cària.

OPCIÓ B

Exercici 1 [4 punts]

Obra: *El pensador*, de François-Auguste Rodin.

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural. [1 punt]

1880-1900. Final del Segon Imperi i adveniment de la Tercera República. Auge de la burgesia com a client. Crisi de valors i importància dels marxants per introduir noves propostes artístiques.

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu tres característiques, ja siguin formals, estructurals o materials, d'aquesta obra. [1 punt]

Estil: Impressionista.

Característiques formals i estructurals: Composició centrípeta. Desproporció de les parts. Diferències en el tractament de les parts. Forta descripció anatòmica. Detallada en els dits de la mà. Utilització del *non finito* ("no acabat") de Miquel Àngel.

Fosa en bronze.

3. Expliqueu el tema representat en aquesta obra. Digueu-ne el significat i la funció. [1 punt]

Tema: Representa Dante malgrat que Rodin no volgué copiar la seva fisonomia.

Significat: metàfora del pensament de l'home enfrontat al seu tràgic destí.

Funció: l'obra havia de coronar el seu projecte de la Porta de l'Infern, per a la gran porta del Museu d'Arts Decoratives de París.

5. Enumereu tres escultors del segle XX. [1 resposta: 0,20 punts; 2 respostes :0,60 punts; 3 respostes: 1 punt]

Eduardo Chillida, Jorge Oteiza, Alexander Calder, Josep Maria Subirachs, Henri Moore.....

Exercici 2 [4 punts]

Obra: *Escola d'Atenes*, de Rafael.

1. Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural. [1 punt]

Cronologia: 1510-1511.[S'admet: Inicis segle XVI]

Context: Poder polític i cultural de la Roma papal. Papa Mèdici, Juli II. Humanisme. A Espanya continuïtat en les arts de la tradició gòtica. Regència de Ferran d'Aragó. Paper repressor de la Inquisició. Cultura antropocèntrica. Humanisme. Temàtiques: mitologia, retrat, religió, al·legoria.

2. Digueu a quin estil pertany. Enumereu tres característiques, ja siguin formals o compositives, d'aquesta obra. [1 punt]

Estil: Renaixement.

Característiques formals i compositives: Predomini del dibuix amb el qual el pintor perfila tots i cadascun dels detalls i les cares dels personatges. Disposició dels diferents grups de personatges de manera simètrica, deixant un espai central buit, en el que apareixen els dos protagonistes principals. Perspectiva lineal.

Composició tancada; composició no unitària amb la individualització de personatges i grups. Marcat dinamisme, aconseguit a través de la perfecta captació dels gestos, expressions i moviments de les figures. Pintura al fresc.

3. Expliqueu el tema representat en aquesta obra. Digueu-ne el significat i la funció. [1 punt]

Tema i Significat: El pintor italià presenta un complex programa iconogràfic en el que apareixen els més importants representants de les arts liberals, la filosofia i les ciències, com metàfora de l'esperit cultural del Renaixement. Disposats en diferents grups, tots els personatges se situen al voltant dels dos grans filòsofs de l'antiguitat clàssica: Plató -amb la cara de Leonardo da Vinci- i Aristòtil. El primer, representant de l'idealisme, sosté el seu llibre *Timeus*, mentre aixeca un dit al cel. Aristòtil, representant del realisme, sosté en el seu braç un exemplar de la seva *Ètica*, mentre torna la palma de la seva mà cap a terra. Paral·lelament, també es troben representats molts altres filòsofs i savis, en els que s'ha volgut llegir la representació de les set arts liberals: Gramàtica, Retòrica, Dialèctica, Geometria, Aritmètica, Astronomia i Música. Així, cal citar a Sòcrates, situat d'esquenes a la dreta de Plató amb un vestit verd; Pitàgores, assegut a l'extrem inferior esquerre llegint un llibre; Heràclit -amb els trets facials de Miguel Àngel-, assegut pensatiu en la part baixa de l'escala; Euclides, que mesura amb un compàs al costat dels seus deixebles en l'angle inferior dret, o Zoroastre i Ptolomeu, amb l'esfera celeste i el globus terraqüi respectivament. Rafael s'autoretrata amb un barret negre mirant a l'espectador a l'extrem inferior dret.

Funció: Decorar les estances papals i refermar els valors de la cultura i la ciència.

4. Enumereu tres autors o obres importants d'època renaixentista. [1 resposta: 0,20 punts; 2 respostes: 0,60 punts; 3 respostes: 1 punt]

Miquel Àngel; Bramante, El Greco; Palladio...

Capella Sixtina, *David* de Donatello, *El naixement de Venus*, de Botticelli.....

Exercici 3 [2 punts; 0,5 per cada qüestió]

1. Relacioneu cada autor amb l'obra corresponent [0.5 punts; 0,1 per cada encert]

Praxíteles / *Hermes amb Dionís infant*

Antoni Gaudí / *Casa Milà*

Eduardo Chillida / *Elogi de l'aigua*

Gustave Courbet / *Enterrament a Ornans*

Vincent van Gogh / *La nit estrellada*

2. Responen vertader o fals a les afirmacions següents: [1 encert: 0,10 punts; 2 encerts: 0,20 punts; 3 encerts: 0,30 punts; 4 encerts: 0,5 punts]

- a) El Palau de la Música Catalana és obra d'Antoni Gaudí. **Fals**
- b) La Maison Carrée és a Reims. **Fals**
- c) El Pavelló alemany de Barcelona és obra de Victor Horta. **Fals**
- d) Andy Warhol és un pintor pop. **Vertader**

3. Enumereu cinc espais d'una catedral gòtica. [0,5 punts; 0,1 punts per espai enumerat]

Nau central, naus laterals, transsepte, deambulatori, trifori, tribuna, claristor

4. Definiu TRES dels cinc termes següents: [1 definició: 0,10 punts; 2 definicions: 0,25 punts; 3 definicions: 0,50 punts]

àgora. Plaça pública situada al centre de les ciutats de l'Antiga Grècia. Lloc de reunió i de comerç.

creuer. Espai comú a la nau longitudinal i transversal. Sobre el creuer se sol aixecar la cúpula o el cimbori.

tríptic. Retaule de pintura, escultura o orfebreria que està format per tres compartiments que s'articulen sobre un de central i a vegades es poden tancar com si fossin un llibre.

octàstil. Edifici que té vuit columnes a la seva façana.

opistòdom. Part posterior d'un temple grec, sense comunicació amb la naos. És on es guardava el tresor de la divinitat o del temple.